

Bruxelles, 24 mai 2024
(OR. en)

10358/24

MAP 22
RC 21
MI 544
COMPET 595
FIN 472

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	24 mai 2024
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	9963/24
Subiect:	Concluziile Consiliului privind Raportul special 28/2023 al Curții de Conturi Europene, intitulat „Achizițiile publice în UE – Concurență mai redusă în cazul contractelor atribuite pentru lucrări, bunuri și servicii în ultimii 10 ani până în 2021” - Aprobate la 24 mai 2024

În ANEXĂ, se pune la dispoziția delegațiilor textul *concluziilor privind Raportul special 28/2023 al Curții de Conturi Europene, intitulat „Achizițiile publice în UE – Concurență mai redusă în cazul contractelor atribuite pentru lucrări, bunuri și servicii în ultimii 10 ani până în 2021*, aprobat de Consiliul Competitivitate în cadrul celei de a 4026-a reuniuni a sale, desfășurată la 24 mai 2024.

Concluziile Consiliului privind Raportul special 28/2023 al Curții de Conturi Europene

**Îmbunătățirea unei concurențe loiale și efective pentru contractele de achiziții publice din UE
atribuite pentru lucrări, bunuri și servicii**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

REAMINTIND Concluziile Consiliului din 9 iunie 2022 cu privire la dezvoltarea achizițiilor publice durabile¹, în care Consiliul a afirmat că o abordare treptată și armonizată este esențială în momentul introducerii dispozițiilor referitoare la achizițiile publice strategice pentru a atinge obiectivele de mediu și climatice ale UE, avându-se în vedere, totodată, un cadru la nivelul UE și la nivel național menit să îmbunătățească competitivitatea și reziliența economiei UE;

REAMINTIND concluziile Consiliului European din 26 și 27 octombrie 2023, în care se solicită, în special, „dezvoltarea avantajului competitiv al UE în domeniul tehnologiilor digitale și curate, inclusiv prin axarea pe inovare, cercetare, educație și competențe”, precum și „reducerea principalelor dependențe critice și diversificarea lanțurilor de aprovizionare prin parteneriate strategice”²;

REAMINTIND programul de lucru al Comisiei pentru 2024, intitulat „Obținerea de rezultate astăzi și pregătirea pentru viitor”³;

SALUTÂND schimbul de opinii al miniștrilor afacerilor economice din cadrul reuniunii informale a Consiliului Competitivitate de la Genk din 9 februarie 2024, în cadrul căruia s-a reafirmat importanța achizițiilor publice strategice (achiziții verzi, sociale și inovatoare) pentru consolidarea competitivității durabile și favorabile incluziunii a UE;

¹ ST 9373/22.

² EUCO 14/23, 27.10.2023.

³ COM(2023) 638 final, 17.10.2023.

REAMINTIND că achizițiile publice reprezintă 14 % din PIB-ul UE și, prin urmare, pot juca un rol major în îndeplinirea principalelor obiective strategice ale Uniunii Europene, în special necesitatea de a îmbunătăți reziliența și sustenabilitatea economiei UE;

SUBLINIIND că dublarea eforturilor comune este absolut esențială și urgentă pentru a realiza investiții publice care promovează inovarea, securitatea aprovizionării și autonomia strategică la nivelul Uniunii, menținând totodată o economie deschisă și REAMINTIND rolul esențial pe care achizițiile publice ar trebui să îl joace în realizarea tranziției verzi către o economie mai circulară, neutră din punct de vedere climatic, mai puțin poluantă și responsabilă din punct de vedere social, RECUNOSCÂND totodată că aplicarea normelor privind achizițiile publice și întărirea concurenței în domeniul achizițiilor publice reprezintă o responsabilitate comună a Comisiei și a statelor membre,

Salută concluziile și recomandările raportului Curții de Conturi Europene (CCE):

1. SALUTĂ publicarea Raportului special 28/2023 al Curții de Conturi Europene (CCE), intitulat „Achizițiile publice în UE – Concurență mai redusă în cazul contractelor atribuite pentru lucrări, bunuri și servicii în ultimii 10 ani până în 2021”;
2. IA ACT de concluziile și recomandările raportului și ȚINE SEAMA de inițiativele post-2021 adoptate de Comisie, enumerate în răspunsurile acesteia, inclusiv inițiativa *Big Buyers* („Mari achizitori”)⁴, vizând promovarea adoptării pe o scară mai largă a achizițiilor publice strategice, și spațiul datelor privind achizițiile publice⁵ (SDAP), vizând permiterea unor cheltuieli publice mai precis orientate și mai transparente, îmbunătățirea accesului la proceduri de ofertare în cazul societăților și stimularea procesului de elaborare a politicilor bazate pe date;

⁴ Inițiativa „Big Buyers” (Mari achizitori), 2018. A se vedea: [Big Buyers - Recruitment Brief.pdf \(sustainable-procurement.org\)](#)

⁵ Comunicarea Comisiei: „Achizițiile publice: un spațiu de date pentru îmbunătățirea cheltuielilor publice, stimularea procesului de elaborare a politicilor bazate pe date și îmbunătățirea accesului la licitații pentru IMM-uri”
C (2023) 1696 (JO C 98I, 16.3.2023, p. 1–11).

3. IA ACT de principalele critici formulate în raport, respectiv:

- scăderea concurenței în domeniul achizițiilor publice în ultimii 10 ani, în special ținând seama de proporția ridicată a atribuirilor directe în unele state membre și a procedurilor cu un singur ofertant;
- pe baza datelor disponibile, lipsa unei îmbunătățiri globale semnificative în ceea ce privește realizarea principalelor obiective urmărite de directivele din 2014⁶ în perioada de referință acoperită de raport: în contradicție cu obiectivele reformei achizițiilor din 2014, CCE a constatat o proporție redusă de contracte atribuite IMM-urilor și o utilizare insuficientă a achizițiilor publice strategice, deși există variații la nivel național;
- nivelul scăzut al achizițiilor transfrontaliere directe;
- deficiențe în monitorizarea de către Comisie și statele membre a evoluțiilor de pe piața achizițiilor publice;

Către raționalizarea normelor și îmbunătățirea sistemului de achiziții: lansarea unei analize aprofundate a cadrului existent:

4. SUBLINIAZĂ că este necesar ca statele membre și Comisia să colaboreze în cadrul unui parteneriat efectiv, într-o relație de respect egal, să asigure în continuare aplicarea corespunzătoare a obligațiilor care decurg din directivele existente și să consulte părțile interesate relevante pentru a preveni apariția unor posibile bariere și pentru a identifica și depăși principalele obstacole din calea achizițiilor durabile și a concurenței loiale și efective;

⁶ Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune (JO L 94, 28.3.2014, p. 1-64). Versiunea consolidată actuală: 1.1.2024.

Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO L 94, 28.3.2014, p. 65-242). Versiunea consolidată actuală: 1.1.2024.

Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE (JO L 94, 28.3.2014, p. 243–374). Versiunea consolidată actuală: 1.1.2024.

5. În contextul raportului special al CCE și al stadiului actual de punere în aplicare a cadrului juridic al UE privind achizițiile publice, INVITĂ Comisia să examineze în continuare cauzele profunde ale scăderii concurenței în domeniul achizițiilor publice din UE; SUBLINIAZĂ că, în această analiză a cauzelor profunde, ar trebui luate în considerare diferențele semnificative în materie de performanță a indicatorilor privind concurența între statele membre, regiuni și sectoare economice, deoarece practicile de punere în aplicare pot varia în mod semnificativ și pot necesita acțiuni specifice;
6. EVIDENȚIAZĂ necesitatea de a evita sarcinile administrative inutile pentru achizitorii publici și operatorii economici, inclusiv pentru IMM-uri și microîntreprinderi; CONSIDERĂ, în acest sens, că complexitatea legislației privind achizițiile publice poate împiedica participarea anumitor operatori economici la achizițiile publice;
7. SOLICITĂ Comisiei să efectueze, fără întârziere, o analiză aprofundată a cadrului legislativ actual privind achizițiile publice (inclusiv Directivele 2014/23/UE, 2014/24/UE și 2014/25/UE) pentru a evalua dacă este necesară o revizuire în timpul legislaturii 2024-2029, având în vedere angajamentele majore asumate de UE pentru a-și atinge obiectivele de dezvoltare durabilă până în 2030; INSISTÂND, totodată, asupra faptului că, pe lângă efectuarea analizei aprofundate, este esențial să se ajungă la o mai bună înțelegere a cauzelor profunde ale scăderii concurenței în domeniul achizițiilor publice;

8. SUBLINIAZĂ că analiza aprofundată ar trebui să examineze, la nivelul cadrului juridic al achizițiilor, necesitatea garantării faptului că autoritățile contractante și entitățile contractante pot ține seama în mod adecvat de reziliență, de securitatea aprovizionării și de concurența loială pentru a asigura nevoia critică de autonomie strategică a Uniunii, menținând în același timp o economie deschisă din perspectiva nevoii de a crea o bază economică solidă, în special prin reducerea dependențelor Uniunii în sistemele industriale cele mai sensibile; SUBLINIAZĂ, de asemenea, că ar trebui să se acorde atenția cuvenită nevoii de norme clare privind tratamentul produselor și al operatorilor economici din țări terțe;
9. EVIDENȚIAZĂ faptul că situația geopolitică actuală reprezintă o amenințare deosebită la adresa securității statelor membre; SUBLINIAZĂ că analiza aprofundată ar trebui să acorde atenția cuvenită nevoii ca achizitorii publici să consolideze instrumentele existente de care dispun pentru a limita riscurile la adresa securității și CONSIDERĂ că inspirația pentru aceste instrumente poate fi găsită, printre altele, în Directiva 2009/81/CE; atunci când este vorba despre chestiuni de securitate, SUBLINIAZĂ că Directiva 2009/81/CE permite deja un anumit grad de flexibilitate de care ar trebui să se țină seama în analiza aprofundată a achizițiilor care intră în domeniul de aplicare al Directivelor 2014/23/UE, 2014/24/UE, și 2014/25/UE;
10. CONSIDERĂ că, în cadrul acestei analize, este necesară o examinare amănunțită a interacțiunii dintre directive și multitudinea de acte juridice sectoriale specifice care conțin dispoziții în materie de achiziții; SOLICITĂ Comisiei să examineze, în analiza sa aprofundată, necesitatea raționalizării și a alinierii acestor inițiative pentru a obține un echilibru între diferitele obiective, o securitate juridică sporită, coerență globală și, după caz, reducerea sarcinii de reglementare și a costurilor de reglementare;

11. EVIDENȚIAZĂ faptul că analiza aprofundată ar putea duce la stabilirea unui diagnostic, la lansarea unei evaluări a impactului în materie de reglementare și, pe baza concluziilor sale, ar putea propune noi norme care să promoveze achizițiile durabile și o concurență loială și efectivă, asigurând în același timp, pe cât posibil, eliminarea barierelor administrative excesive și inutile și raționalizarea dispozițiilor de reglementare actuale, dar SUBLINIAZĂ că este important ca achizitorii publici să beneficieze în continuare de flexibilitate în stabilirea caracterului considerentelor strategice și a includerii acestora în procedurile lor;
12. SUBLINIAZĂ că, în paralel, cadrul juridic ar trebui să vizeze facilitarea accesului la achizițiile publice, mai ales pentru IMM-uri, în special microîntreprinderi;
13. INVITĂ, în acest sens, Comisia să prezinte acțiunile sau măsurile care au fost luate și care vor fi luate în urma celor mai recente concluzii ale Consiliului privind dezvoltarea achizițiilor publice durabile⁷, precum și a raportului președinției franceze⁸ privind blocajele identificate în punerea în aplicare a directivelor privind achizițiile publice;
14. EVIDENȚIAZĂ rolul pe care grupurile de experți ai Comisiei⁹ îl pot juca în funcționarea și dezvoltarea unui cadru juridic modern, accesibil și simplificat privind achizițiile publice, care să sprijine o piață internă durabilă și rezilientă;

⁷ JO, 2022/C 236/02, 20.6.2022;

⁸ ST 9679/24.

⁹ În special, Grupul de experți în achiziții publice, Rețeaua organismelor de control jurisdicțional de primă instanță și Grupul multipartit de experți privind sistemul electronic de achiziții (EXEP);

Disponibilitatea unor date de înaltă calitate și a unor instrumente avansate

15. SPRIJINĂ recomandarea CCE de a utiliza informațiile relevante disponibile în cel mai bun mod posibil; CONSIDERĂ că este esențial să existe date cuprinzătoare și de înaltă calitate, deoarece permit elaborarea de politici bazate pe date concrete; INVITĂ, prin urmare, Comisia și statele membre să colaboreze mai strâns pentru a identifica seturile de date relevante necesare pentru a contribui la o analiză aprofundată și pentru a îmbunătăți calitatea și lizibilitatea datelor colectate și, în funcție de disponibilitate, să publice informații relevante și periodice privind achizițiile publice durabile;
16. SALUTĂ, în acest context, inițiativa Comisiei Europene referitoare la spațiul european al datelor privind achizițiile publice (SDAP), care ar putea îmbunătăți calitatea și exploatarea datelor referitoare la achizițiile publice prin intermediul unor instrumente avansate, cum ar fi tehnologiile de inteligență artificială; SOLICITĂ să se pună accentul pe o metodologie eficientă de evaluare și analiză a datelor disponibile în legătură cu achizițiile, în special în ceea ce privește indicatorii privind achizițiile publice din Tabloul de bord al pieței unice, și SOLICITĂ Comisiei să utilizeze toate datele disponibile pentru a înțelege practicile achizitorilor publici în materie de achiziții, ținând seama de faptul că compoziția și conținutul datelor nu sunt armonizate la nivelul UE; SUBLINIAZĂ necesitatea de a accelera procedurile de achiziții publice prin utilizarea unor instrumente tehnice pentru a facilita publicarea promptă a anunșurilor de achiziții publice în *Tenders Electronic Daily*;
17. ÎNDEAMNĂ Comisia și statele membre să colaboreze pentru a dezvolta aceste instrumente în cel mai bun mod posibil, inclusiv prin intermediul rețelelor adecvate dintre autoritățile naționale și Comisie;

Consultarea părților interesate, promovarea bunelor practici, asigurarea profesionalizării și lansarea unui plan de acțiune strategic pentru achizițiile publice la nivelul UE

18. OBSERVĂ că ponderea contractelor atribuite ofertei cu cel mai mic preț reprezintă o mare parte din totalul contractelor atribuite în majoritatea statelor membre; AVERTIZEAZĂ însă că nu ar trebui să se acorde prea multă importanță utilizării celui mai mic preț ca unic criteriu de atribuire drept indicator de măsurare a calității procedurilor de achiziții; ARATĂ că utilizarea celui mai mic preț ca unic criteriu de atribuire nu are neapărat un impact negativ asupra calității în cazul în care achizitorii și-au stabilit în prealabil în mod adecvat specificațiile tehnice, dar statele membre pot să stabilească în ce măsură autoritățile contractante și entitățile contractante pot sau nu să utilizeze, ca unic criteriu de atribuire, doar prețul sau doar costul; SOLICITĂ, prin urmare, Comisiei să sprijine și să dezvolte consolidarea capacităților pentru a promova punerea în aplicare a achizițiilor strategice și a criteriilor de selecție și de atribuire relevante legate de obiectul contractului, pentru a asigura servicii publice de înaltă calitate, sustenabilitate și eficiență financiară;
19. CONSTATĂ că întărirea concurenței și a dimensiunilor strategice depinde în mare măsură de modul în care autoritățile contractante și entitățile contractante își concep și își gestionează contractele, precum și de capacitatea și competența lor în aceste domenii; prin urmare, INVITĂ Comisia și statele membre să adopte sau să extindă inițiative prin care să îmbunătățească profesionalizarea acestor autorități și entități, ținând seama de Cadrul european de competențe pentru profesioniștii din domeniul achizițiilor publice, instrumentul ProcurCompEU¹⁰; dar CONSIDERĂ că competențele și formarea sunt, de asemenea, esențiale pentru operatorii economici, mai ales pentru IMM-uri și, în special, pentru microîntreprinderi;

¹⁰ ProcurCompEU, Cadrul european de competențe pentru profesioniștii din domeniul achizițiilor publice: [ECF_Flyer.indd \(europa.eu\)](#)

20. ÎNCURAJEAZĂ Comisia și statele membre să colaboreze mai eficient și să se sprijine reciproc în ceea ce privește schimbul și diseminarea bunelor practici și să colaboreze cu toate părțile interesate, cum ar fi achizitorii și vânzătorii, pentru a consolida competențele și capacitățile necesare;
21. SOLICITĂ, de asemenea, sporirea transparenței, a integrității și a responsabilității în ceea ce privește cheltuielile publice, pentru a combate coluziunea și corupția și pentru a contribui la obținerea unei eficiențe financiare sporite;
22. Deși RECUNOAȘTE că nu există o soluție universală pentru a aborda provocările de mai sus, ÎNDEAMNĂ Comisia să adopte un plan de acțiune strategic pentru achizițiile publice la nivelul UE care să abordeze viitoarele etape la nivelul UE, după caz, în cooperare cu statele membre; ÎNDEAMNĂ Comisia și statele membre să demareze toate aceste lucrări fără întârziere și URMĂREȘTE finalizarea planului de acțiune strategic la nivelul UE într-un termen rezonabil pentru a oferi orientări și contribuții referitoare la un program de revizuire și de reformă a peisajului achizițiilor din UE, pentru a aborda chestiunile și preocupările exprimate în prezentele concluzii ale Consiliului;
23. INVITĂ Comisia să prezinte periodic la nivelul Consiliului progresele înregistrate în ceea ce privește inițiativele, măsurile și acțiunile menționate în prezentele concluzii.
-